

יוסף, למה הקדים להם ברכות עד שלא יברך את בניו? אלא מפאן שחביבות בני בניו של אדם חביבה עליו יותר מבניו, ולכן הקדים חביבות בני בנו קדם לבנו לברך אותם בפתחלה.

ויברכם פיום ההוא לאמור. רפי יוסי פתח ואמר, (תהלים קטו) ה' זכרנו יברך יברך את בית ישראל וגו'. ה' זכרנו יברך - אלו הגברים. יברך את בית ישראל - אלו הנשים. משום שזכרים צריכים להתברך בפתחלה, ואחר כך נשים, ונשים לא מתברכות אלא מברפת הזכרים, שפשוזכרים מתברכים, אז מתברכות הנשים. ואם תאמר מזה שפתוב (ויקרא טז) וכפר בעדו ובעד ביתו, שצריך לכפר עליו בפתחלה ואחר כך על ביתו, משום שמתברך ממנו.

בא ראה שנשים לא מתברכות אלא רק מגברים, שפשוזכרים אלו בפתחלה, ומברכה זו מתברכות. אלא במה בארנו יברך את בית ישראל? אלא הקדוש ברוך הוא נתן תוספת ברכות לזכר שנושא, משום שמתברכת ממנו האשה, וכן בכל מקום נותן הקדוש ברוך הוא תוספת ברכות לזכר שנושא, משום שמתברך ממנו אשתו. וכן בכל מקום נותן הקדוש ברוך הוא תוספת ברכות לזכר שנושא כרי שתברך ממנו. [הנקבה] מאותה תוספת הברכות. כיון שנושא האדם, נותן לו שני חלקים, אחד לו ואחד לנקבתו, והוא נוטל הכל - חלקו וחלק נקבתו.

בא ראה, ויברכם פיום ההוא [לאמור. בך אותם ברכות ולכל אלו שצאזא מהם], אחר כך לאמור בוא"ו. פאן נרמז בן בכור, (שמות ד) בני בכרי ישראל, וכתוב (ירמיה לא) ואפרים בכורי הוא, ועל דא תוספת וא"ו.

אקדים לון ברקאן, עד לא יברך לבנוי. אלא מפאן, דחביבותא דבני בנוי, חביב עליה דבר נש יתיר מבנוי. ובגין כך, אקדים חביבותא דבני בנוי קודם לבנוי, לברקא לון בקדמיתא. ויברכם פיום ההוא לאמור, רפי יוסי פתח ואמר, (תהלים קטו) יי זכרנו יברך יברך את בית ישראל וגו'. יי זכרנו יברך, אליו גוברין. יברך את בית ישראל, אליו נשין.

בגין דדכורין פעיין לאתברקא בקדמיתא, ולבתר נשין, ונשין לא מתברכן אלא מברכתהון דדכורין, דכד דכורין מתברכן פדין נשין מתברכן. ואי תימא מהא, דכתיב, (ויקרא טז) וכפר בעדו ובעד ביתו, דבעי לכפרא עליה בקדמיתא, ולבתר על ביתיה, בגין דמתברקא מגייה.

תא חזי, דנשין לא מתברכן אלא מגוברין, פד אתברכן אינון בקדמיתא, וימהאי ברקתא מתברכן. אלא במאי אוקימנא יברך את בית ישראל. אלא קדשא בריך הוא יהב תוספת ברקאן לדכורא דנסיב, בגין דמתברקא מיניה אתתא. וכן בכל אתר (דף רגג ע"ב) יהיב קדשא בריך הוא תוספת ברקאן לדכורא דנסיב, בגין דמתברקא אתר יהיב קדשא בריך הוא תוספת ברקאן לדכורא דנסיב, בגין דתתברך מניה נוקבא) מההוא תוספת דברקאן. כיון דאנסיב בר נש יהיב ליה תרין חולקין, חד ליה וחד לנוקביה, ואיהו נוטיל כללא, חולקיה וחולק נוקביה.

תא חזי, ויברכם פיום ההוא, (כ"א לאמור בריך ברקאן לון ולכל דיפקון מנייהו) לבתר לאמור בוא"ו, הקא אתרמיזא ברא פוקרא, (שמות ד) בני בכורי ישראל, וכתיב, (ירמיה לא) ואפרים בכורי הוא, ועל דא תוספת וא"ו.

רבי חזקיה פתח, (תהלים קלט) גלמי ראו עיניך ועל ספרך כלם יפתבו וגו', האי קרא אוקמוה בכמה אתר. אבל תא חזי, כל אינון נשמתין דהוו מיומא דאתברי עלמא, פלהו קיימי קמי קדשא בריה הוא עד לא נחתו לעלמא, בההוא דיוקנא ממש דאתחזון לבתר בעלמא. וההוא חזיו דגופא דבר נש דקאים בהאי עלמא, הכי קאים לעילא.

ובשעתא דנשמתא דא זמינא לאחתא בעלמא, ההיא נשמתא בההיא דיוקנא ממש דקיימא בהאי עלמא, הכי קאים (לעילא) קמי קדשא בריה הוא, ואומי לה קדשא בריה הוא דיטור פקודי אורייתא, ולא יעבר על קיימין.

ומנא לן דקיימין קמיה, דכתיב, (מלכים א יז) חי יי אשר עמדתי לפניו. עמדתי ודאי, והא אוקמוה. ובגין כך גלמי ראו עיניך, עד לא יתחזי (צולמא) בעלמא. ועל ספרך כלם יפתבו, דהא כל נשמתין, בההוא דיוקנא דלהון, פלהו בספרא כתיבין. ימים יצרו, הא אוקמוה יצרו ודאי, ולא אחד בהם, בהאי עלמא למיקם בקיומא דמאריהון, פדקא חזי.

תא חזי, יומין דבר נש, פד זכי בהאי עלמא בעובדין טבאן, יומין דיליה אתברכאן לעילא, מההוא אתר דאיהו מדת יומוי. פתח ואמר, (תהלים לט) הודיעני יי קצי ומדת ימי מה היא וגו', האי קרא אוקמוה. אבל תא חזי, קצי, דא קץ הימין, דאיהו מתקשר ביה בדוד. ומדת ימי מה היא, דא איהו דאתמני (נ"א דאית במנא) ממש על יומוי.

אמר רבי יהודה, הא שמענא מרבי שמעון, דהאי קרא אתמר, על אינון יומין

רבי חזקיה פתח, (תהלים קלט) גלמי ראו עיניך ועל ספרך כלם יפתבו וגו'. פסוק זה בארוהו בכמה מקומות. אבל בא ראה, כל אותן הנשמות שהיו מיום שנברא העולם, כלן עומדות לפני הקדוש ברוך הוא עד שלא ירדו לעולם באותה דמות ממש שנראים אחר כך בעולם, ואותו מראה של גוף האדם שעומד בעולם הזה, כך עומד למעלה. ובשעה שנשמה זו מזמנת לרדת לעולם, אותה נשמה באותה דמות ממש שעומדת בעולם הזה, כך עומדת (למעלה) לפני הקדוש ברוך הוא, ומשביע אותה הקדוש ברוך הוא שתשמר מצוות התורה ולא לעבר על הבריתות.

ומנין לנו שעומדת לפניו? שפתוב (מלכים-א יז) חי ה' אשר עמדתי לפניו. עמדתי ודאי, והרי פרושה. ולכן גלמי ראו עיניך, עד שלא יתראה (העולם) בעולם. ועל ספרך כלם יפתבו, שהרי כל הנשמות באותה דמות שלהם, כלם בספר כתובים. ימים יצרו, הרי פרושה יצרו ודאי. ולא אחד בהם, בעולם הזה לעמד בקיום רבונם כראוי.

בא ראה, ימי בן האדם כשזוכה בעולם הזה במעשים טובים, הימים שלו מתרבים למעלה מאותו מקום שהוא מדת ימיו. פתח ואמר, (תהלים לט) הודיעני ה' קצי ומדת ימי מה היא וגו'. פסוק זה בארוהו. אבל בא ראה, קצי - זה קץ הימין, שנקשר בדוד. ומדת ימי מה היא - זהו שמתמנה [שיש ממנה] ממש על ימיו.

אמר רבי יהודה, הרי שמעתי מרבי שמעון שפסוק זה נאמר על אותם הימים שנגזרו עליו

דְּאִתְגַּזְרוּ עָלוּי מְאָדָּם קְדָמָא, דְּאִינוּן שְׁבַעֲיִן. דְּהָא אֲתָמָר, דְּחִיִּין כָּלֵל לָא הוּוּ לִיָּה, אָלָא דְיָהִיב לִיָּה אָדָם מְאִינוּן יוֹמִין דִּילִיָּה, שְׁבַעֲיִן שְׁנִין.

וְרָזָא דָא, וִילוּן לָא מְשַׁמֵּשׁ כְּלוּם, וְסִיְהָרָא לָא נְהָרַת מְגַרְמָה כָּלֵל, וְשְׁבַעֲיִן שְׁנִין נְהָרִין לָהּ בְּכָל סְטָרְהָא, וְאִינוּן חִיִּי דָוּד סְתָם. וְעַל דָּא בְּעָא דָוּד לְקַדְשָׁא בְּרִיף הוּא, לְמַנְדַּע רָזָא דָא, עַל מָה לִית לָהּ חִיִּין לְסִיְהָרָא מְגַרְמָה, וְלְמַנְדַּע עֲקָרָא דִילָהּ.

וּמְדַת יָמֵי מָה הִיא, דָּא הוּא דְרָגָא (כ"א דְעֻלְמָא) עֲלָאָה סְתִימָא, דְּאִיהוּ קְיִימָא עַל כָּל אִינוּן יוֹמִין, דְּאִינוּן חִיִּין דִּילָהּ, אֲתָר דְנְהָרִיר לְכָלָא. אֲדַעָה מָה חֲדַל אָנִי. אָמַר דָּוּד, אֲנַדְעַ עַל מָה חֲדַל אָנָא נְהוּרָא מְגַרְמִי, וְאֲתַמְנַע מִנִּי, כִּשְׁאָר כָּל אִינוּן נְהוּרָאִין עֲלָאִין דְּאִית לוּן חִיִּין לְכָלְהוּ, וְאָנָא עַל מָה אָנָא חֲדַל, וְעַל מָה אֲתַמְנַע מִנִּי. וְדָא הוּא דְבְּעָא דָוּד לְמַנְדַּע, וְלָא אֲתִיְהִיב לִיָּה רְשׁוּתָא לְמַנְדַּע.

תוספתא

קַל גְּלַגְלָא מִתְגַּלְגַּל מִתְתָּא לְעִילָא, רְתִיכָהָ טוּרְקָהָ אֲזִלִּין וּמִתְגַּלְגְּלִי. קַל נְעִימוּתָא סְלָקָא וְנַחְתָּא, אֲזִלָּא וְשִׁטָּא בְּעֻלְמָא. קַל שׁוּפְרָא נְגִיד בְּעוּמְקֵי דְדְרָגֵי אֶסְחָר דְרָגָא (כ"א גִּלְגָּל) סְחָרְנָהָ. יִתְבִּין תְּרִין מְגַרְפוּפִין, מִימִינָא וּמִשְׁמָאלָא, בְּתִרִין גּוּוּנִין מִשְׁתַּאֲבִּין דָּא בְּדָא, דָּא תוּוּר וְדָא סוּמְקָא, וְתִרְוּוּיָהּ סְחָרִין גְּלַגְלָא לְעִילָא, אֶסְחָר לִימִינָא תוּוּרָא סְלָקָא, וְאֶסְחָר לְשְׁמָאלָא סוּמְקָא נַחְתָּא. וְגִלְגְּלָא אֶסְחָר תְּדִיר וְלָא שְׁכִיף.

תְּרִין צְפָרִין סְלָקִין, דְּקָא מְצַפְצָפִין, חַד לְסִטְר דְרוּם, וְחַד לְסִטְר צְפוּן. פְּרָחִין בְּאוּרָא צְפֻצְפוּפָא, וְקַל נְעִימוּ דְגִלְגְּלָא מִתְחַבְּרִין כְּחָדָא, כְּדִין (תְּהִלִּים צ"ב) מְזִמּוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת. וְכָל בְּרַכָּאן נְגִדִין בְּלַחֲשׁוֹ בְּדָא נְעִימוּ (מְקוּל), מְגוּ רְחִימוּ דְקוּל שׁוּפְרָא. לְקַבְּלָא אִינוּן בְּרַכָּאן,

מְאָדָּם הִרְאִשׁוּן, שְׁהֵם שְׁבַעֲיִם, שְׁהָרִי נְאָמַר שְׁחִיִּים בְּכָלֵל לָא הִיוּ לוּ, אָלָא שְׁאָדָם נָתַן לוּ מְאוּתָם יָמִים שְׁלוֹ שְׁבַעֲיִם שְׁנִים.

וְכוּד זָה, וִילוּן לָא מְשַׁמֵּשׁ כְּלוּם, וְהִלְכְּנָה לָא מְאִירָה כָּלֵל מְעַצְמָה, וְשְׁבַעֲיִם שְׁנִים מְאִירוּת לָהּ בְּכָל צְדָדִיָּה, וְהֵם חִיִּי דָוּד סְתָם. וְעַל זָה רְצָה דָוּד מְהַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא לְדַעַת סוּד זָה, וְעַל מָה אִין חִיִּים לְלִכְנָה מְעַצְמָה, וְלְדַעַת אֶת הַעֲקָר שְׁלָהּ.

וּמְדַת יָמֵי מָה הִיא - זֹהִי דְרָגָה [שְׁל הַעוּלָם] עֲלִיוְנָה נְסִתְרַת שְׁעוּמְדַת עַל כָּל אוֹתָם הַיָּמִים שְׁהֵם חִיִּים שְׁלָהּ, מְקוּם שְׁמֵאִיר לְכָל. אֲדַעָה מָה חֲדַל אָנִי - אָמַר דָּוּד, אֲדַעַ עַל מָה חֲדַל אָנִי אוּר מְעַצְמִי וְנִמְנַע מִמִּנִּי כִּשְׁאָר כָּל אוֹתָם הָאוּרוֹת הָעֲלִיּוֹנִים שֵׁישׁ לָהֶם לְכָלֵם חִיִּים, וְאִנִּי עַל מָה אָנִי חֲדַל וְעַל מָה נִמְנַע מִמִּנִּי. וְזֵהוּ מָה שְׁרָצָה דָוּד לְדַעַת, וְלָא נִתְנָה לוּ רְשׁוּת לְדַעַת.

תוספתא

קוּד גְּלַגְלָא מִתְגַּלְגַּל מִמְּטָה לְמַעְלָה, מְרַכְבוּתִיָּה סְגוּרוֹת, הוֹלְכוֹת וּמִתְגַּלְגְּלוֹת. קוּל נְעִימוּת עוֹלָה וְיוֹרֵד, הוֹלֵף וּמְשׁוּטֵט בְּעוּלָם. קוּל שׁוּפְרָ שׁוּפַע בְּעֻמְקֵי הַדְּרָגוֹת מְסוּבָב דְרָגָה [גִּלְגָּל] סְבִיבָה. יוֹשְׁבוֹת שְׁתֵּי מְגַרְפוֹת מִימִין וּמִשְׁמָאל, בְּשְׁנֵי גּוּוּנִים נְשֹׂאֲבִים זֶה בְּזֶה, זֶה לְבָן וְזֶה אָדָם, וּשְׁנֵיהֶם סוּכְבִים גְּלַגְלָא לְמַעְלָה, סוּכְבִי לְיָמִין - לְבָן עוֹלָה, וְסוּכְבִי לְשְׁמָאל - אָדָם יוֹרֵד, וְהִגְלִגְלָא סוּכְבִי תְּמִיד וְלָא שׁוּכְף.

שְׁתֵּי צְפָרִים עוֹלוֹת, שְׁמַצְפְּצָפוֹת, אַחַת לְצַד דְרוּם וְאַחַת לְצַד צְפוּן. פּוֹרְחִים בְּאוּר צְפֻצְפוּף, וְקוּל נְעִימַת הַגְּלִגְלָא מִתְחַבְּרִים כְּאֶחָד, וְאִז (תְּהִלִּים צד) מְזִמּוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת. וְכָל הַבְּרָכוֹת שׁוּפְעוֹת בְּלַחֲשׁ בְּנְעִימוֹת הַזֹּו [מְקוּל], מִתּוֹף

נחתין מלעילא לתתא, ואתגניזו כחדא בגו (שמות ס"ג ע"ב)
עומקא דבירא, נביעו דבירא דלא פסקא בלחישו, עד
דאתמלייא ההוא גלגלא סחרא.

אינון תרין מגרופין סחרן, חד דימינא, קרא בחיל
ואמר, זהירו דזהרין דסלקא ונחתא, תרי אלפי עלמיין
אזדהרו. עלמא דאמצעייתא בגווייהו, אזדהר בזוהרא
דמארף. פל אינון מארי דעיינין, אסתכלו ופקחו
עיניכון, ותזכון להאי נהירו, להאי עדונא, אלין אינון
ברכאן דנגדי מלעילא, מאן דזכי, גלגלא סלקא אסחר
לימינא, ואנגיד ואמשיף לההוא דזכי, ואתעדן מאלין
ברכאן עלאין דזהרן, זכאין אינון דזכאן בהו.

וכד לא זכי, גלגלא אסחר, וההוא מגרופא דלסטר
שמאלא, אסחר ונחת לתתא, ואמשיף דינא על האי
דלא זכי, וקלא נפקת, ווי לאינון חייבין דלא זכו.
מההוא סטרא, נפיק אשא דשלהובא דדליק, דשאר
על רישיהון דחייביא. זכאין אינון, פל אינון דאזלו
באורח קשוט בהאי עלמא, למזפי לההוא נהורא
עלאה, ברכאן דצחצחון, כמה דאת אמר, (ישעיה נח)
והשביע בצחצחות נפשך (עד כאן תוכפתא):

תא חזי, פל ברכאן עלאין, פלהו אתמסרו
להאי דרגא, לברכא לכלא. ואף על גב
דלית לה נהורא מגרמה, פל ברכאן, וכל
חידו, וכל טיבו, פלהו קיימין בה, ומנה (קוי"פ)
נפקי, ועל דא אתקריאת פוס של ברכה.
ואקרי ברכה ממש, כמה דכתיב, (משלי י)
ה' היא תעשיר, ועל דא כתיב, (דברים לג) ומלא
ברכת ה' ים ודרום ירשה.

ובגין כך אית לה בכלהו שיור, ומכלהו
אתמלייא, ומכלהו אית בה, ואתברכא
מפל (דף רלד ע"א) אינון ברכאן עלאין, ואתמסרו
לה ברכאן לברכא, מנלן. דאמר רבי יצחק,

אהבת קול השופר. כנגד אותן
ברכות יורדות מלמעלה למטה,
ונגזזו כאחד בתוף עמק הבאר,
נביעת הבאר שלא פוסקת
בלחש, עד שמתמלא אותו גלגל
סובב.

אותן שתי מגרפות סוכבות,
אחת הימנית, קוראת בחיל
ואמרת: זהר שזוהרים שעולה
ויורד, שני אלפי עולמות
האירו. עולם האמצע בתוכם
האר בזהר רבונך. פל אותם
בעלי העינים הסתכלו ופקחו
עיניכם, ותזכו לאור הנה, לעדון
הנה. אלו הן ברכות ששופעות
מלמעלה, מי שזוכה, גלגל עולה
סובב ימינה, ושופע ומושיף
לאותו הזוכה, ומתעדן מברכות
אלו העליונות הזוהרות.

אשריהם אותם שזוכים בהם.
ובשרא זוכה, גלגל סובב,
ואותה מגרפה של צד שמאל
סובבת ויורדת למטה, וממשיכה
דין על זה שלא זוכה, וקול
יוצא: אוי לאותם רשעים שלא
זכו. מאותו צד יוצאת אש של
שלהבת שדולקת, ששורה על
ראשי הרשעים. אשריהם אותם
פל אותם שהלכו בדרך אמת
בעולם הנה לזכות לאותו אור
עליון, ברכות מצחצחות, כמו
שנאמר (ישעיה נח) והשביע

בצחצחות נפשך. עד כאן התוספתא
בא ראה, פל הברכות העליונות,
פלן נמסרו לדרגה הזו לברך את
הפל. ואף על גב שאין לה אור
מעצמה, פל הברכות וכל
השמחה וכל הטוב, כלם
עומדים בה וממנה [עומדים]
יוצאים, ועל זה נקראת פוס של

ברכה, ונקראת ברכה ממש, כמו שכתוב (משלי י) ברכת ה' היא תעשיר. ועל זה כתוב (דברים לג)
ומלא ברכת ה' ים ודרום ירשה.

ולכן יש לה בכלם שיור, ומכלם מתמלאת ומכלם יש בה, ומתברכת מפל אותן ברכות עליונות,